

Sprawozdanie z działalności Międzywydziałowej Katedry Teologii Katolickiej Uniwersytetu w Białymstoku w roku akademickim 2009/2010

Międzywydziałowa Katedra Teologii Katolickiej Uniwersytetu w Białymstoku weszła w rok akademicki 2009/2010 w niezmiennym, sześciuosobowym składzie. Trzy osoby pracują na stanowisku profesora nadzwyczajnego: abp prof. dr hab. Edward Ozorowski – kierownik Katedry, ks. prof. dr hab. Józef Zabielski, ks. dr hab. Adam Skreczko, prof. UKSW i UwB, dwie na stanowisku adiunkta: ks. dr Tadeusz Kasabuła, ks. dr Andrzej Proniewski oraz mgr Anna Dzięgielewska w pionie administracyjnym.

W roku sprawozdawczym 2009/2010 Katedra realizowała program określony ustaleniami poczynionymi w minionym roku akademickim na comiesięcznych spotkaniach roboczych. Rezultatem tych prac były organizowane przez Katedrę bądź współorganizowane z innymi jednostkami dydaktyczno-badawczymi miasta, regionu i kraju konferencje, sympozja, sesje naukowe i spotkania naukowo-szkoleniowe w formie tzw. warsztatów. Owocem współpracy z naukowym środowiskiem medycznym była zorganizowana w dniach 15-17 października 2009 roku wspólnie z Uniwersytetem Medycznym w Białymstoku międzynarodowa konferencja naukowa pod hasłem „Życie ludzkie od poczęcia do narodzenia”. Pracownicy Katedry wnieśli swój wkład w obrady poprzez przewodniczenie sesjom i udział w dyskusjach. Cenne w kontekście całości obrad były refleksje o charakterze teologiczno-antropologicznym poczynione przez abp. E. Ozorowskiego oraz zreferowane w ramach dyskusji przemyślenia i twórcza polemika ks. J. Zabielskiego z autorami treści zaprezentowanych w referatach poruszających kwestie etyczno-moralne.

Katedra Teologii Katolickiej była organizatorem przeprowadzonej 9 stycznia 2010 roku w Białymstoku konferencji naukowej pod hasłem tożsamym z hasłem określającym tematykę bieżącego roku duszpasterskiego „Bądźmy świadkami miłości”, skierowanej do katechetów i członków ruchów i stowarzyszeń katolickich Archidiecezji Białostockiej. Obrady miały miejsce w sali kina „Ton” z udziałem zaproszonych prelegentów: bp. Wacława Depo, ordynariusza diecezji zamojsko-lubaczowskiej i ks. prof. dr. hab. Janusza Mastalskiego, dziekana Wydziału Nauk Społecznych i kierownika Katedry Pedagogiki Ogólnej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Obaj prelegenci zaprezentowali referaty, których tytuły w zasadniczym członie pokrywały się z hasłem konferencji. Biskup Depo przedstawił aspekt dogmatyczny przy jednoczesnym skoncentrowaniu się na istniejących we współczesnym świecie, zwłaszcza w Europie, przeciwstawnych

sobie i nawzajem się wykluczających wizji antropologii: jedną określił jako „eko-” lub „biocentryczną”, której założenia można ogólnie sprowadzić do określenia „człowiek syty, ale bez Boga”. Ten nurt – zdaniem prelegenta – nosi wszelkie znamiona „współczesnej apostazji”. Drugi nurt to prezentowana i przybliżana przez wieki przez Kościół antropologia chrystocentryczna, która pozwala człowiekowi stworzonemu na Boży obraz i podobieństwo w pełni siebie poznać i zrozumieć dzięki Chrystusowi. Tylko na takim fundamencie może wzrastać i ukorzeniać się w świecie prawdziwa Miłość – skonkludował bp Depo. Ksiądz prof. Mastalski skoncentrował się na pastoralnym aspekcie zagadnienia, czyniąc przedmiotem analizy postawy życiowe młodzieży w kontekście współczesnej katechezy. Jego zdaniem każdy duchowny i katecheta powinien w zastanej rzeczywistości postawić dwa sprzężone ze sobą pytania: „Czy mamy pomysł na młodego człowieka, który pyta o sens życia?” i „co należy czynić, aby być świadkiem miłości?” Stąd – skonkludował prelegent – „zadaniem współczesnego katechety winna być odbudowa międzyludzkiej komunikacji oraz świadectwo własnego życia”.

W dniach 11-12 lutego 2010 roku Katedra Teologii Katolickiej zorganizowała kolejne warsztaty duszpasterskie dla księży archidiecezji. Odbyły się one w gmachu AWSD w Białymstoku, a ich temat określono ogólnym hasłem „Współczesne zagrożenia wiary od zewnątrz”. Poprowadził je adiunkt w Zakładzie Teologii Pastoralnej i Historii Duszpasterstwa na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, ks. dr hab. Bogdan Biela. Spotkanie rozpoczęło się 11 lutego konferencją ks. Bieli na temat określony hasłem warsztatów, po czym uczestniczący w nich księża przeprowadzili w grupach dyskusje i podzielili się własnym doświadczeniem duszpasterskim. Podsumowanie debat i będące wynikiem pracy w grupach przedstawione postulaty duszpasterskie zakończyły pierwszy dzień zajęć. Program następnego dnia warsztatów był identyczny z tym, który przewidziano na dzień pierwszy.

W duchu odpowiedzialności za wychowanie ludzi młodych MKTK zorganizowała 10 kwietnia 2010 roku konferencję pod hasłem „Młodzież w Kościele”. Obrady odbyły się w sali kina „Ton” w Białymstoku i skierowane były do księży, sióstr zakonnych, katechetów i studentów teologii z terenu Archidiecezji Białostockiej. W ramach konferencji referaty wygłosili zaproszeni prelegenci: ks. prof. dr hab. Mirosław Kalinowski, dziekan Wydziału Teologicznego KUL i przewodniczący Ogólnopolskiej Sieci Uczelni Wolnych od Uzależnień oraz dr hab. Iwona Niewiadomska, prof. KUL, kierownik Katedry Psychoprofilaktyki i kierownik Zakładu Psychologii Sądowej i Penitencjarnej. Ksiądz Kalinowski w referacie „Znaczenie sieci eklezjalnych w rozwoju duszpasterstwa młodzieży” zwrócił uwagę na różne formy oddziaływań duszpasterskich w tym okresie życia młodego człowieka, gdy ten, kształtując własną osobowość, poszukuje sensu życia i urabia właściwą sobie hierarchię wartości. Prelegent zwrócił uwagę, iż strategia duszpasterstwa młodzieży dziś powinna być ukierunkowana na słuchanie młodych ludzi i ukazywanie im

atrakcyjnego oblicza chrześcijaństwa jako fundamentu, na którym warto budować własną przyszłość. Doktor Niewiadomska natomiast w prelekcji na temat „Strategie profilaktyczne w świecie młodych” omówiwszy czynniki ryzyka postaw antyspołecznych wskazała na realizowane przez Kościół i państwo modele zapobiegania takowym zachowaniom. Rolą ludzi i instytucji w ramach wspólnoty Kościoła winno być kształtowanie postaw moralnych młodzieży poprzez działania edukacyjne ukierunkowane na interioryzację wartości i norm życia społecznego przygotowujących do pełnienia funkcji społecznych. Konferencję podsumował abp Edward Ozorowski, Metropolita Białostocki, przypominając, że misja Chrystusa jest ciągle aktualna, a okoliczności życia społecznego, w którym często są obecne spory nie o wartości, lecz o pieniądze, nie mogą hamować działalności ewangelizacyjnej Kościoła. Obrady zakończono modlitwą *Anioł Pański* w intencji ofiar katastrofy pod Smoleńskiem, o której pierwsze informacje dotarły do uczestników w trakcie konferencji.

Pracownicy MKTK realizowali przewidzianą statutem działalność dydaktyczną prowadząc zajęcia w formie wykładów, konwersatoriów, ćwiczeń i seminariów na poszczególnych wydziałach UwB: abp E. Ozorowski na Wydziale Filologicznym w Instytucie Filologii Polskiej, ks. J. Zabielski, ks. A. Skreczko i ks. A. Proniewski na Wydziale Pedagogiki i Psychologii, ks. T. Kasabuła na wydziałach: Historyczno-Socjologicznym, Filologicznym i Biologiczno-Chemicznym.

Wymiernym i widocznym wynikiem aktywności naukowo-badawczej pracowników Katedry są publikacje, dokumentujące badania własne i udział w konferencjach, sympozjach, sesjach i zjazdach naukowych, gdzie w formie referatów i dyskusji prezentowano wyniki naukowych dociekań. Dorobek piśmienniczy MKTK w bieżącym roku sprawozdawczym to ogółem: jedna monografia, 110 artykułów naukowych, osiem rozdziałów w książkach, redakcja siedmiu prac i pokaźna liczba artykułów popularnonaukowych. Wykaz publikacji jest dostępny na stronie internetowej Katedry (www.ktk.uwb.edu.pl) oraz w wykazie publikacji wykładowców AWSW w Białymstoku zamieszczanym co roku w kwartalniku Kurii Metropolitalnej Białostockiej „Wiadomości Kościelne Archidiecezji Białostockiej” (R. 39: 2011, nr 4).

W ramach działalności publicystyczno-wydawniczej zespół redakcyjny złożony z pracowników MKTK przygotował do druku i wydał w listopadzie 2010 roku IX tom czasopisma Katedry „Rocznik Teologii Katolickiej”. Prezentowany Czytelnikom „Rocznik Teologii Katolickiej” jest X tomem tej edycji.

Regularne spotkania robocze odbywające się w siedzibie Katedry służą podsumowaniu dotychczasowej działalności, opracowywaniu projektów badawczych, omawianiu nowych inicjatyw oraz koordynacji badań własnych i statutowych pracowników MKTK. Ustalenia te przybierają realne kształty w postaci organizowanych i współorganizowanych przez Katedrę debat naukowych, popularyzujących wiedzę teologiczną w regionie i w kraju.

ks. Tadeusz Kasabuła
Uniwersytet w Białymstoku